

Ustawa o finansach publicznych

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

Stan prawny na 1 września 2022 r.

---

20. WYDANIE

Ustawa o finansach publicznych

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

Stan prawny na 1 września 2022 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

20. WYDANIE

Stan prawny na 1 września 2022 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-496-0
20. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.....	9
Dział I. Zasady finansów publicznych	13
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	13
Rozdział 2. Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych.....	16
Rozdział 3. Jednostki sektora finansów publicznych	20
Rozdział 4. Jawność i przejrzystość finansów publicznych	36
Rozdział 5. Zasady gospodarowania środkami publicznymi	48
Rozdział 6. Kontrola zarządcza oraz koordynacja kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych.....	72
Dział II. Państwowy dług publiczny	75
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	75
Rozdział 2. Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	78
Rozdział 3. Procedury ostrożnościowe i sanacyjne	85
Rozdział 4. Ogólne zasady zaciągania zobowiązań przez inne niż Skarb Państwa jednostki sektora finansów publicznych	89
Rozdział 5. Zasady i tryb emisji skarbowych papierów wartościowych	92
Dział III. Wieloletni Plan Finansowy Państwa i ustawa budżetowa	96
Rozdział 1. Wieloletni Plan Finansowy Państwa	96
Rozdział 2. Ustawa budżetowa	98
Rozdział 3. Przeznaczenie wydatków budżetu państwa	118
Rozdział 4. Tryb opracowywania i uchwalania budżetu państwa	128

Rozdział 5. Wykonywanie ustawy budżetowej	134
Rozdział 6. Wykonywanie budżetu środków europejskich	157
Rozdział 7. Bankowa obsługa budżetu państwa oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych	167
Dział IV. Środki europejskie i inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi	172
Dział V. Budżet, wieloletnia prognoza finansowa i uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego	182
Rozdział 1. Zakres budżetu jednostki samorządu terytorialnego	182
Rozdział 2. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego	191
Rozdział 3. Uchwała budżetowa	196
Rozdział 4. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	207
Rozdział 5. Tryb zatwierdzenia wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego	218
Dział VI. Audyt wewnętrzny oraz koordynacja audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych	221
Dział VII. Przepisy końcowe.....	232

**Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające
ustawę o finansach publicznych (wyciąg).....** 233

Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	235
Rozdział 2. Zmiany w przepisach obowiązujących.....	235
Rozdział 3. Przepisy uchylające, przejściowe, dostosowujące i końcowe	235

Skorowidz..... 255

**Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach
jednostek samorządu terytorialnego .....** 265

Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	267
Rozdział 2. Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego	269

Rozdział 3. Zasady ustalania i gromadzenia dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	274
Rozdział 4. Zasady ustalania subwencji ogólnej i wpłat dla jednostek samorządu terytorialnego	285
Rozdział 5. Zasady i tryb przekazywania części subwencji ogólnej	306
Rozdział 6. Zasady i tryb ustalania kwot części subwencji ogólnej, udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych i wpłat dla nowych jednostek samorządu terytorialnego	322
Rozdział 7. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	326
Rozdział 7a. (<i>uchylony</i>)	331
Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących	331
Rozdział 8a. Zasady ustalania dla województw w latach 2015–2024 części regionalnej subwencji ogólnej, wpłat do budżetu państwa, rezerwy subwencji ogólnej oraz dotacji celowej	332
Rozdział 8b. Przepisy epizodyczne	339
Rozdział 9. Przepisy przejściowe i końcowe	342
Skorowidz	361

USTAWA

z dnia 27 sierpnia 2009 r.

O FINANSACH PUBLICZNYCH

(tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1634;
zm.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1692, poz. 1725, poz. 1747, poz. 1768)

USTAWA O FINANSACH PUBLICZNYCH

UWZGLĘDNIONO ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- **14 października 2021 r.** – ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1773)
  - **1 stycznia 2022 r.** – ustawa z 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o prokuraturze, ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1236)
  - **1 stycznia 2022 r.** – ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1535 ze zm.)
  - **1 stycznia 2022 r.** – ustawa z 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1927 ze zm.)
  - **1 stycznia 2022 r.** – ustawa z 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1981)
  - **1 stycznia 2022 r.** – ustawa z 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz.U. poz. 2270)
  - **24 lutego 2022 r.** – ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583 ze zm.)
  - **23 kwietnia 2022 r.** – ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U. poz. 655 ze zm.)
  - **4 czerwca 2022 r., 21 sierpnia 2022 r., 21 maja 2025 r.** – ustawa z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. poz. 1079)
  - **1 lipca 2022 r.** – ustawa z 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1283)
-

-
- **4 sierpnia 2022 r.** – obwieszczenie Marszałka Rzeczypospolitej Polskiej z 22 lipca 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o finansach publicznych (Dz.U. poz. 1634)
  - **12 sierpnia 2022 r.** – ustawy z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. poz. 1692)
  - **20 sierpnia 2022 r.** – ustawa z 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. poz. 1747)
  - **24 sierpnia 2022 r.** – ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1768)
  - **1 września 2022 r.** – ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o obronie Ojczyzny oraz ustawy o finansach publicznych (Dz.U. poz. 1725)
  - **1 stycznia 2024 r.** – *ustawa z 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2054 ze zm.)*
-

Dział I

Zasady finansów publicznych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Zakres regulacji

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zakres i zasady działania oraz organizację jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 2) zakres i zasady działania agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych funduszy celowych;
- 3) zasady funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie gospodarki finansowej;
- 4) zasady i tryb kontroli procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowywaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem;
- 5) zasady zarządzania państwowym długiem publicznym oraz procedury ostrożnościowe i sanacyjne;
- 6) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa;
- 7) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego;
- 8) zasady i tryb sporządzania budżetu państwa w układzie zadaniowym;
- 9) zakres i szczególność oraz zasady i tryb planowania, uchwalania i wykonywania budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

- 10) szczególne zasady rachunkowości, planowania i sprawozdawczości obowiązujące w sektorze finansów publicznych;
- 11) zasady gospodarowania środkami publicznymi pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz z innych źródeł zagranicznych;
- 12) zasady kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego oraz koordynacji kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.

Definicje legalne

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) Ministrze Finansów – rozumie się przez to odpowiednio ministra właściwego do spraw budżetu, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
- 2) zarządzie jednostki samorządu terytorialnego – rozumie się przez to również wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
- 3) układzie zadaniowym – rozumie się przez to zestawienie odpowiednio wydatków budżetu państwa lub kosztów jednostki sektora finansów publicznych sporządzone według funkcji państwa, oznaczających poszczególne obszary działań państwa, oraz:
  - a) zadań budżetowych grupujących wydatki według celów,
  - b) podzadań budżetowych grupujących działania umożliwiające realizację celów zadania, w ramach którego podzadania te zostały wyodrębnione– wraz z opisem celów tych zadań i podzadań, a także z bazowymi i docelowymi miernikami stopnia realizacji celów działalności państwa, oznaczającymi wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów;
- 4) odrębnych ustawach – rozumie się przez to ustawy inne niż niniejsza ustawa oraz ustawa budżetowa;
- 5) środkach europejskich – rozumie się przez to środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5a–5d;
- 6) organizacjach pozarządowych – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 i 1265);

- 7) jednostce w dziale – rozumie się przez to jednostkę sektora finansów publicznych podległą ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowaną lub jednostkę sektora finansów publicznych obsługującą organ podległy ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowany;
- 8) dysponencie części budżetowej – rozumie się przez to kierowników jednostek oraz organy wymienione w art. 139 ust. 2, właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz kierowników państwowych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 114 ust. 3 pkt 2, dysponujących częściami budżetu państwa;
- 9) scenariuszu makroekonomicznym – rozumie się przez to scenariusz przedstawiający realistyczne prognozy makroekonomiczne, obejmujące w szczególności założenia dotyczące kształtowania się: podstawowych wielkości makroekonomicznych oraz celów dotyczących deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 145 z 10.06.2009, str. 1, z późn. zm.), państwowego długu publicznego oraz poziomu kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1.

Normatywne pojęcie finansów publicznych

Art. 3. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowywaniem, w szczególności:

- 1) gromadzenie dochodów i przychodów publicznych;
- 2) wydatkowanie środków publicznych;
- 3) finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;
- 4) zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne;
- 5) zarządzanie środkami publicznymi;
- 6) zarządzanie długiem publicznym;
- 7) rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

**Wyłączenie obowiązku uzyskania opinii prawnej
Prokuratorii Generalnej**

Art. 3a. Do umów i jednostronnych czynności prawnych, związanych z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowywaniem w zakresie:

- 1) operacji finansowych związanych z wykonywaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym z zakresu obsługi bankowej,
- 2) operacji finansowych w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,
- 3) zaciągania pożyczek i kredytów, emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych operacji związanych bezpośrednio z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa

– nie stosuje się przepisu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2180 oraz z 2022 r. poz. 807 i 872).

Zakres podmiotowy stosowania ustawy

Art. 4. 1. Przepisy ustawy stosuje się do:

- 1) jednostek sektora finansów publicznych;
- 2) innych podmiotów w zakresie, w jakim wykorzystują środki publiczne lub dysponują tymi środkami.

2. Przepisy dotyczące jednostek samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio do związków metropolitalnych oraz związków gmin i powiatów.

Rozdział 2

Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych

**Środki publiczne. Daniny i inne dochody publiczne.
Przychody publiczne. Bezzwrotne środki zagraniczne**

Art. 5. 1. Środkami publicznymi są:

- 1) dochody publiczne;
- 2) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);

- 2a) środki, o których mowa w art. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079);
- 2b) środki, o których mowa w art. 202 ust. 4;
- 3) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;
- 4) przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące:
  - a) ze sprzedaży papierów wartościowych,
  - b) z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego,
  - c) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych,
  - d) z otrzymanych pożyczek i kredytów,
  - e) z innych operacji finansowych;
- 5) przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł.

1a. Do przychodów budżetu państwa, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. e, zalicza się także środki przekazane z rachunków depozytowych Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a, na inne rachunki Ministra Finansów.

2. Dochodami publicznymi są:

- 1) daniny publiczne, do których zalicza się: podatki, składki, opłaty, wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych, a także inne świadczenia pieniężne, których obowiązek ponoszenia na rzecz państwa, jednostek samorządu terytorialnego, państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych wynika z odrębnych ustaw;
- 2) inne dochody budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych należne na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych;
- 3) wpływy ze sprzedaży wyrobów i usług świadczonych przez jednostki sektora finansów publicznych;
- 4) dochody z mienia jednostek sektora finansów publicznych, do których zalicza się w szczególności:
  - a) wpływy z umów najmu, dzierżawy i innych umów o podobnym charakterze,
  - b) odsetki od środków na rachunkach bankowych,

W 20. wydaniu uwzględniono zmiany wynikające m.in. z ustaw:

- z 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. poz. 1747);
- z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1768);
- z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1730).

W książce zamieszczono skorowidz przedmiotowy ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a tytuły przed artykułami ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego objaśniają ich sens.

Publikacja jest przeznaczona dla osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu prawa finansów publicznych i jednostek samorządu terytorialnego.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788382864960 W20P01

ISBN 978-83-8286-496-0

9 788382 864960

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 16,80 Zł (W TYM 5% VAT)